herpy

GEKKOER

Standing's day gecko

Phelsuma standingi

Phelsuma standingi er en af de største daggekkoer: en kraftig, dagaktiv klatrer fra de tørre tornskove i det sydvestlige Madagaskar, med grøn, mørkprikket hals og hoved, grålig krop og turkisblå hale. Ungerne bærer tydelige tværbånd. Arten er robust og lever længe, men den er stridbar og skal have et højt, rummeligt terrarie.

Familie: Gekkonidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**20-26 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**20-28 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Savanne og tørskov**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**75 × 75 × 110 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**19-23 °C**
Luftfugtighed	**40-80 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter, frugt og nektar**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**14-24 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**4-6**
Inkubation	**60-65 dage** ved 25-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Arten står på CITES-bilag II og i bilag B i EU's forordning om handel med vilde dyr. Ved køb og salg skal der kunne dokumenteres et lovligt ophav, typisk opdræt i fangenskab. Indførsel fra lande uden for EU kræver tilladelser. Vildtfangne dyr har ikke været eksporteret fra Madagaskar i mere end ti år. Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om aktuelle krav.

Om arten

Phelsuma standingi er en af de største arter i slægten *Phelsuma*. Den kan blive op til 26 cm inklusive hale, hvoraf kroppen udgør omkring 15 cm, og vejer op til 75 g. Hovedet er grønt med små mørke prikker og gul øjenring, kroppen grålig til sølvgrå med uregelmæssige, ormeagtige tegninger, og halen blå til turkis. Undersiden er ensartet lysegrå. Farverne kan mørkne eller blegne med dyrets tilstand og lyset, men dyret skifter ikke farve som en kamæleon.

Ungerne ser helt anderledes ud end de voksne: grønne med tydelige tværbånd. Tegningen forsvinder, når ungerne er otte til ti måneder gamle. Båndene menes at afholde de voksne fra at æde ungerne. Huden er fastere og sværere at skade end hos de fleste andre daggekkoer.

Arten blev beskrevet i 1913 af Paul Methuen og John Hewitt efter en ekspedition til Madagaskar i 1911, og navnet *standingi* hylder H. F. Standing fra Antananarivo. Hannen kendes på tydelige porer foran kloakken og en bule ved halens rod. Hos hunnen sidder kalksække på halsens sider, som er lagre af kalk til ægskallerne.

P. standingi er en rolig og hårdfør gekko, der er mindre sky end mange andre daggekkoer. Til gengæld er den stridbar, både over for artsfæller og andre firben i samme størrelse, så den passer bedst til en holder, der vil nøjes med ét dyr eller ét omhyggeligt udvalgt par. Med god pasning kan den blive over 20 år gammel, og op til 28 år er nævnt.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

Udbredelse og levested

Phelsuma standingi findes kun på Madagaskar, i den tørre sydvestlige del af øen. Hovedområdet ligger formentlig mellem floderne Onilahy og Mangoky. Typelokaliteten er skov ved Onilahy nær Maroamalona, og arten er også kendt fra Andranolaho og Tongobory og fra området mellem Morombe, Toliara og Isalo-massivet, bl.a. i nationalparken Zombitse-Vohibasia.

I naturen lever den højt i store, ældre træer som tamarind og akacie og kan nogle steder også ses på træhuse og stenhuse. Udbredelsen er begrænset og under pres fra rydning af skov, græssende kvæg og voksende bosættelser. Arten er på IUCN's rødliste opført som sårbar, og der har i mere end ti år ikke været eksportkvoter for vildtfangne dyr.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Levestedet er tørskov og tornbuskkrat, i store dele af udbredelsen mere som savanne med enkeltstående, store træer. Det er Madagaskars varmeste og tørreste egn. Ved Toliara er årsmiddeltemperaturen omkring 24 °C, den højeste temperatur ligger på 39 °C, og der falder kun omkring 340 mm regn om året. Regntiden varer cirka fra december til marts, og resten af året er tør; så lever dyrene af fedtreserver og morgendug.

Nætterne er langt køligere end dagene. Der er målt 15 °C og 80 % relativ luftfugtighed om natten tæt ved kysten, og andre steder stiger luftfugtigheden om natten til op mod 90 %. Det mønster, med tørre, varme dage og kølige, fugtige nætter, er det, man skal efterligne i terrariet. Dyrene sidder om dagen i solen på de højeste, mest åbne grene og tager insekter, små gekkoer og sandsynligvis nektar og nedfaldne frugter.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et højt terrarie på mindst 75 × 75 × 110 cm (bredde × dybde × højde). Større er bedre, og højden er vigtig, fordi arten er stærkt trælevende. Er du i tvivl om pladsen, så vælg det største, du kan have. Hold ikke dyret sammen med andre firben af samme størrelse.

Indret med grove grene med ru overflade og gerne bambusrør i forskellige højder og vinkler, så dyret kan klatre, solbade og gemme sig. Levende planter giver skjul og løfter luftfugtigheden. Brug en enkel bund, der er let at holde ren og kan holde på fugten, fx barkstykker til orkidéer eller avispapir. Terrariet skal have god ventilation, så luften ikke bliver stillestående.

TEMPERATUR

Temperaturen skal ligge på 24-28 °C om dagen, med et varmt solbadested på 30-32 °C øverst under en lampe, der sidder uden for terrariet. Det giver en gradient, som dyret selv kan vælge i. Om natten skal der være 19-23 °C, altså et fald på omkring 5 °C. I naturen er forskellen langt større, og nætterne kan nå ned omkring 15 °C.

Tjek temperaturen med et digitalt termometer både øverst og nederst. Sæt lampen på en termostat. Lad ikke temperaturen stå over omkring 32 °C i længere tid, og hold lampen så langt fra grenene, at dyret ikke kan brænde sig.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 40-80 %. Selv om arten kommer fra et tørt område, er luften om natten fugtig, og der skal derfor sprøjtes grundigt om aftenen, så fugtigheden stiger, mens gekkoen hviler. Lad terrariet tørre op i løbet af dagen. Konstant våde forhold giver mug og hudproblemer.

Dyret skal altid have adgang til frisk vand. Et drypsystem er en god løsning, fordi det efterligner dug og regn, og dyret kan også slikke dråber fra blade og grene. En lav skål med frisk vand, som skiftes dagligt, kan supplere. Et hygrometer viser, om fugten svinger, som den skal.

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og lever i fuld sol, så den skal have stærkt dagslys i terrariet. Der er ikke dokumenteret en bestemt UVB-opsætning for netop denne art. Her er der lånt fra almindelig praksis for dagaktive gekkoer i slægten *Phelsuma*: et UVB-rør til solbadende arter, der giver Ferguson-zone 2 på de øverste grene, og skygge i den anden ende af terrariet, så dyret kan vælge.

Hav lyset tændt cirka 12 timer om dagen, helst styret af et tænd-sluk-ur, og lad det være helt mørkt om natten. Skift UVB-røret, når producenten anbefaler det, fordi strålingen aftager, længe før røret holder op med at lyse.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten er primært insektædende. Giv varierede levende insekter som fårekyllinger, græshopper, fluer, møl og andre flyvende og kravlende insekter i en størrelse, dyret nemt kan sluge. Flyvende insekter er særligt gode, fordi arten i naturen snapper sit bytte i luften. Dyrene tager også sød nektar og frugtsaft, så en lille skål fortyndet frugtmos eller nektar kan gives som tilskud et par gange om ugen.

Insekterne skal fodres godt og pudres med kalk og vitaminer, og kalk skal være tilgængelig for dyret hele tiden, især for hunner i avl. Hvor ofte og hvor meget der skal fodres, er ikke godt dokumenteret for arten. Som tommelfingerregel gælder, at unger skal have mad dagligt, og voksne dyr kan nøjes med hver anden dag. Tilpas mængden efter dyrets kropsform. Store dyr kan også tage små firben, så hold dem adskilt.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Phelsuma standingi er en robust daggekko, der ikke er særlig sky, men den er ikke et dyr, der skal håndteres. Hanner er territoriale og kæmper med hinanden; hunner er lige så aggressive over for andre hunner. Hold derfor kun ét dyr, eller et par i et meget stort terrarie med mange skjul, og del dem ved den mindste uro. Hold aldrig to hanner sammen.

For megen håndtering stresser dyret, så lad det være i fred, og tag ikke fat i halen. Huden er fastere end hos mange andre daggekkoer, men dyret skal stadig behandles skånsomt. Ungerne kan holdes sammen, til de bliver kønsmodne i andet leveår.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen har tydelige porer foran kloakken, som bliver synlige efter omkring 14 måneder, og en gul farvning omkring kloakken. Hunnen har veludviklede kalksække på halsens sider. Dyrene bliver kønsmodne i andet leveår, så vent til begge er fuldt udvoksede, før du sætter dem sammen. Hunner bør have god kropsvægt og kalkreserver, før de lægger æg.

PARRING

I naturen parrer dyrene sig i regntiden fra december til marts, når der er mest føde, og også i terrariet begynder parringstiden typisk i december. Sæt hannen til hunnen i et stort terrarie med mange skjul, og hold øje med dem de første dage, fordi arten er stridbar. Er der tegn på alvorlig aggression, skal dyrene adskilles med det samme. Er der ingen parring på vej, skal dyrene ikke holdes sammen.

Hvor længe avlssæsonen varer, og om der er behov for en vinterhvile, er ikke dokumenteret. En køligere periode med kortere dage svarer til tørtiden i naturen og er formentlig fornuftig.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

ÆGLÆGNING OG KULD

Knap seks uger efter parringen lægger hunnen to runde, hvide æg, nogle gange kun ét. Derefter kommer der cirka hver fjerde uge et nyt kuld. En hun lægger højst omkring tolv æg i en sæson, i gennemsnit ni. I naturen lægges æggene i mørke bladaksler. I terrariet kan æggene sidde fast på bambus eller grene.

Giv hunnen rigeligt med kalk og insekter i hele sæsonen, og afbryd avlen, hvis hun taber sig.

INKUBATION

Æggene flyttes forsigtigt til en inkubator uden at blive vendt. Ved 25 °C klækker de efter cirka 65 dage, og ved 28 °C efter cirka 60 dage. Andre temperaturer er ikke dokumenteret. Hvilken fugtighed og hvilket substrat der er bedst, er heller ikke dokumenteret for arten. Formentlig fungerer let fugtigt substrat og lufthuller som til andre æglæggende gekkoer.

Undersøg ikke æggene for ofte. Æg, der falder sammen eller mugner, er som regel ubefrugtede eller døde.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er grønne med tydelige tværbånd. De er indbyrdes forligelige til kønsmodenheden, og de voksne dyr lader dem være, formentlig fordi tværbåndene afholder dem fra at æde ungerne. Hold dem alligevel i et lille terrarie med grene og planter, giv dem små insekter pudret med kalk og vitaminer og frisk vand dagligt, og sørg for jævn varme og fugt.

Tegningen forsvinder, når ungerne er otte til ti måneder gamle. Opdræt og opfodring er uproblematiske. Del ungerne efter størrelse, og tag dem ud, hvis nogle begynder at slås.

Sundhed og typiske fejl

Phelsuma standingi er hårdfør, og de fleste problemer skyldes kalkmangel, forkert temperatur eller for lidt fugt om natten. De typiske fejl er:

- For lidt kalk og D3-vitamin, især hos hunner i avl. Det giver bløde knogler og rystelser. Pudr insekterne og sørg for UVB.
- For lidt fugt om natten, som giver hudproblemer og vanskelige hudskift. Sprøjt grundigt om aftenen.
- Slagsmål mellem dyr, der er holdt sammen, med bidmærker, tabte haler og stress.
- For høj varme under lampen eller kontakt med varme pærer, som giver forbrændinger.
- Hunner, der ikke kan lægge deres æg (læggenød), sidder sløvt og skal til dyrlæge.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, nægter at spise i flere dage eller bliver slapt. Sygdomme, der er særlige for arten, er ikke dokumenteret.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.